

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Twinkel te Zomergem

Hoofdstructuur bao

	Pedagogisch geheel	
	Instellingsnummer	24984
	Instelling	Vrije Basisschool - Twinkel
directeur		Els DEUWEL
adres		Veldhoek 4 - 9931 OOSTWINKEL
telefoon		09-377.26.08
fax		09-377.26.08
e-mail		basisschooltwinkel@skynet.be
website/URL		www.basisschoolloostwinkel.be
	Bestuur van de instelling	969634 - Vrij Kath. Basis. Zomergem te ZOMERGEM
adres		Dreef 47 - 9930 ZOMERGEM
	Scholengemeenschap	120923 - De Groeve te ZOMERGEM
adres		Oude Staatsbaan 64 - 9930 ZOMERGEM
	CLB	115063 - Vrij CLB Het Meetjesland te EEKLO
adres		Visstraat 14 - 9900 EEKLO
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	26/04/2011, 27/04/2011, 28/04/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	26/04/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	05/05/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Marc Boone
	Teamleden	Bart De Bie
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
4.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
4.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
4.4 Lager onderwijs: muzische vorming	10
4.5 Lager onderwijs: leren leren	11
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
5.1 Personeelsbeheer	12
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	12
5.7 Evaluatie	13
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	17
7.3 Wat moet de school verbeteren?	17
8. ADVIES	18
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De kleinschaligheid van de school weerspiegelt een familiaal karakter waarin elk kind zich individueel erkend weet en persoonlijk aangesproken voelt. Een verjongd en gedreven team slaagt erin de school uit te bouwen conform de verwachtingen van eigentijdse opvoeding en onderwijs. De directie als belichaming van de schoolontwikkeling en -sturing wordt gewaardeerd om haar dynamisme, humane omgang en voorbeeldfunctie bij het uitzetten van richtinggevende bakens voor een eigentijds onderwijsaanbod. Enkele materiële aanpassingen dienen dringend aangevat om tegemoet te komen aan het stijgend aantal kinderen enerzijds en om haar oubollig uitziend gewaad af te leggen anderzijds.

De school toont aan dat ze op het niveau kleuter- als lager onderwijs haar onderwijs afstemt op de leerplannen en zodoende tegemoet komt aan de decretale voorschriften zoals vervat in de ontwikkelingsdoelen voor het kleuter- en de eindtermen in het lager onderwijs. Van de aanbevelingen uit het vorig doorlichtingsverslag werd ernstig werk gemaakt, de inspectie rekent erop dat de aandachtspunten uit dit verslag evenzeer ter harte worden genomen en zullen omgezet worden in effectieve verbeteracties.

In het **kleuteronderwijs** is de afstemming van wiskundige initiatie op de leerplannen duidelijk afleidbaar. De betrokken leerkrachten hebben hun werking op elkaar afgestemd, eveneens op basis van de leerplannen en ze beschikken over een gegradeerde begrippenlijst waarin wiskundige elementen prominent afleesbaar zijn. Er blijkt evenwichtige aandacht voor de verschillende componenten binnen wiskundige initiatie. De leerkrachten reiken voorbeelden aan van geïntegreerde aandacht in de reguliere klaswerking naast intentionele aandacht wanneer thema's zich daartoe lenen.

Het leergebied muzische vorming krijgt tot op heden gerichte aandacht via de algemene doelen uit het leerplan. De leerkrachten beschikken over een overzicht van klasactiviteiten voor elk van de vijf domeinen in het leerplan. Het ligt in de bedoeling deze activiteiten af te stemmen op mekaar en bij te sturen opdat ze conform zouden zijn met de deelleerplannen. Hiervoor is een tijdpad uitgezet. Leeruitstappen met kunstzinnige gevoeligheden zijn eerder beperkt.

In de **lagere school** baseert men zich voor wiskunde overwegend of uitsluitend op de gehanteerde methode, al wijken enkele leerkrachten hiervan bewust af. Op schoolniveau heeft men geen genuanceerd zicht op de sterktes en de zwaktes van de genormeerde tests. Dat behoort tot op heden nog tot de taak en de goodwill van de betrokken leerkracht die daar in mindere of in meerder mate waarde aan hecht. Uitzonderlijk wordt een genuanceerde analyse gemaakt, gekoppeld aan een aangepast leertraject, bv. via de sticordimaatregelen. Goede praktijkvoorbeelden zouden een voorbeeldfunctie kunnen uitstralen naar de hele groep.

Voor muzische vorming worden de gehanteerde strategie uit de kleuterafdeling verder gezet. Sommige teamleden evolueren vlugger in de implementatie van de vijf deelleerplannen. De leerkrachten beschikken over een ondersteunend inzagepakket uit de handel dat -conform de leerplannen- ideeën en suggesties aanreikt. Hoewel leerkrachten zich positief uitlaten over de inhoud ervan ligt het niet in de bedoeling dat te behouden om financiële redenen. De evaluatie blijft een moeilijk item en de rapportering ervan stemt niet overeen met de bedoelingen van het leerplan.

Het leergebiedoverschrijdend 'leren leren' krijgt de nodige aandacht. Vanuit een gemeenschappelijke visietekst ontstond een leerlijn voor enkele belangrijke deelaspecten. Op basis van de voorbeelden bij de eindtermen 'leren leren' werd een oplistijng gemaakt van impliciete en expliciete acties en activiteiten voor een adequate leerhouding. Vakliteratuur en naslagwerken kunnen de professionaliteit nog opvoeren.

Voor een maximale leerbegeleiding beschikt de school voor het kleuter- en voor het lager niveau over een volgsysteem wat de bedoeling heeft de evolutie van de kinderen in kaart te brengen.

We missen hierin enige structuur opdat alle persoonlijkheidsaspecten zouden geregistreerd worden.

Voor het kleuteronderwijs liggen via een fichesysteem diverse na te streven groei- en leerlijnen vast. In het lager onderwijs liggen afspraken vast voor een ononderbroken voortschrijdende ontwikkeling bij de leerlingen. Alle teamleden reiken voorbeelden aan van een gedifferentieerde aanpak, hoewel het werken met individuele handelingsplannen bij zorgkinderen geen gebruikelijke werkvorm is. Sommigen vertrekken hierbij vanuit zorgbrede kanttekeningen in hun klasboek, wat waardevol is. De extra zorglestijden komen overwegend de kinderen ten goede, maar worden niet correct aangewend volgens de geest van de regelgeving. Functioneel tijdgebruik kan in welbepaalde gevallen opgevoerd worden.

De school hanteert functionele communicatiekanalen om ouders (en kinderen) te rapporteren over het reilen en zeilen van de school enerzijds maar vooral om de evolutie van elk kind op de voet te kunnen volgen. Inzonderheid bij de schoolrapporten in de lagere afdeling stellen we vast dat leerkrachten zich degelijk inzetten om kindspecifieke vorderingen en gedragen weer te geven. Het concept van het gehanteerde rapport laat echter niet toe een representatief totaalbeeld van het kind in kaart te brengen. Er leven initiatieven om daaraan prioritair te verhelpen.

We concluderen dat het opvoedings- en leeraanbod tegemoet komt aan de eigentijdse verwachtingen schoolhouden en -leiden. Het positief leef- en leerklimaat bij de teamleden en de kinderen ondersteunt dit proces. Een brede kwaliteitszorg blijkt uit een effectieve beleidsvoering enerzijds en enthousiaste medewerkers anderzijds. Een coherente doelgerichtheid is o.m. het gevolg van gezamenlijke visie-ontwikkeling en een democratische besluitvorming wanneer innovaties worden opgestart. Voor een maximaal effect worden werkvormen, inhouden en materiaalaanbod afgestemd op de noden en behoeften van de kinderen en van elk kind in het bijzonder. Hierbij zou wat meer financiële armslag welkom zijn en kan de eerstelijnszorg nog verfijnd worden naar concrete acties. Tevredenheidsonderzoeken bij de diverse betrokkenen bevestigen de school in haar werking op enkele materiële tekorten na. De leereffecten kunnen nog beter geanalyseerd worden en desgevallend leiden tot verbeteracties op schoolniveau. Het prioriteitenbeleid en de aanwezige nascholingscultuur kunnen dit proces ondersteunen.

Het inspectieteam geloof in de aanpak en realisatie van de groeikansen die de school nog in zich heeft en wenst het schoolteam daarbij alle succes!

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde

muzische vorming

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Sterke verjonging van het lerarenkorps
- Stijgend aantal GOK-leerlingen a.g.v. toenemend percentage moeders niet in het bezit van een diploma secundair onderwijs
- Stijging kleuteraantal
- Lokalenood, directiebureel komt in uitvoeringsfase
- Aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving
- Directiewissel

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Vaststellingen

- Uit bewakings- en verantwoordingsdocumenten blijkt dat de kleuterleidsters gerichte aandacht hebben voor de leerplanvoorschriften. De verschillende domeinen (getallen, meten, ruimte) en inhouds komen vrij evenwichtig aan bod doorheen het schooljaar, inzonderheid bij thema's die zich daartoe lenen.
- Tussen de jongste en de oudste kleutergroep is gradatie in het aanbod ingebouwd op basis van de opdeling in het leerplan. De betrokken leerkrachten beschikken over een begrippenlijst als bouwsteen voor wiskundige inzichten en vaardigheden, waaruit een hiërarchische opbouw blijkt.
- Ook uit andere documenten zoals de hoeken- en overlegfiches, evenals de registratie van het ontwikkelingsondersteunend leren, blijkt afstemming van het leeraanbod op de netgebonden voorschriften.
- Aan ontwikkelingsdoelen wordt weinig gerefereerd gezien men er (terecht overigens) van uitgaat dat deze decretale voorschriften vervat zijn in de goedgekeurde leerplannen.
- Bij de oudste kleuters worden tests afgenomen waarin wiskundige elementen expliciet zijn opgenomen. De resultaten hiervan liggen heel goed, ze worden besproken op een MDO en de kleutergegevens worden naar verluidt eerder globaal bekeken, precies omdat zich geen problemen stellen.
- De resultaten in het eerste leerjaar zijn behoorlijk temeer omdat de werking (ook buiten wiskundige initiatie overigens) op elkaar wordt afgestemd waar dat zinvol en mogelijk is.

- Expliciete aandacht voor deelaspecten zoals conservatiebegrip en meetactiviteiten met natuurlijke maten, worden soms verschoven naar het einde van het schooljaar om kleuters ruime kansen te bieden via lichamelijk ervaren en exploreren basale inzichten te verwerven alvorens tweedimensionaal wordt gewerkt. Speelwerkbladen worden overigens in beperkte mate gehanteerd bijvoorbeeld als contractwerk. Veelal worden deze door de leerkracht zelf aangemaakt.
- Specifieke nascholing i.v.m. wiskundige initiatie of het leerplan werd niet georganiseerd, wel werd in het verleden een studiedag rond de globale leerplanbenadering georganiseerd. Voor deskundigheidsbevordering verwijzen de klastitularissen naar enige (recente) vakliteratuur op school aanwezig en waarin elementen van wiskundige aard voorkomen. Er is frequent overleg met de collega's van de onder- en bovenliggende klas of leerjaar.
- Uit de materiaalinventaris blijkt de aanwezigheid van ondersteunend materiaal (zelf aangemaakt of uit de handel dat initiële wiskundige vaardigheden en inzichten kan bevorderen. Kleuterleidsters reiken voorbeelden aan occasionele aandacht voor aspecten van wiskundige initiatie tijdens de dagelijkse activiteiten, naast intentionele activiteiten via winkelspel, kalendergebruik, hoekenwerking en -afspraken.

4.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Vaststellingen

- In het kleuteronderwijs is de afstemming van het aanbod op het netgebonden leerplan opgestart aan de hand van de algemene doelen. Hierdoor focussen de leerkrachten op de aspecten 'beschouwen' en 'creëren' als pijlers van de muzische impressie en expressie. De klastitularissen houden er zicht op dat hierin enig evenwicht wordt ingebouwd.
- De kleuterleidsters rubriceren doorheen het schooljaar alle activiteiten volgens de vijf domeinen uit het leerplan. Uit diverse planningsdocumenten en ook uit het klasboek van de leerkrachten leiden we af dat inhouden en werkvormen reeds wordt gerefereerd aan leerplandoelen -met nummerv verwijzing- zij het niet systematisch. De leerkrachten markeren in de leerplannen (deels) wat voor hun kleutergroep van toepassing is.
- Een sluitende concordantie met de leerplannen is in een tijdpad uitgezet en zal in het schooljaar 2013-2014 geïmplementeerd zijn.
- Om zicht te krijgen op de visie en de na te streven doelen werd aanvankelijk een verkennende studiedag georganiseerd. Uit het nascholingsplan leiden we de mogelijkheid af voor bijkomende individuele nascholings sessies voor wie daar behoefte aan heeft. De leerkrachten beschikken momenteel over enkele muzische naslagwerken evenals enkele pc-programma's en websites. Voor een meer expliciete aandacht voor de muzische aspecten wordt een thema rond kunst uitgewerkt waarbij het beschouwend genieten en gevarieerde expressievormen ontwikkelingskansen krijgen.
- Een specifieke jaarplanning voor muzische vorming is niet voorzien, de muzische componenten zijn geïntegreerd in de thematische tweejarenplanning die blijk geeft van een gedoseerde afwisseling van thema's die de jaarkring volgen en thema's die in de meer creatieve sfeer liggen.
- In hun klaspraktijk hanteren de titularissen een goede verhouding tussen muzische technieken en de creatieve expressie. Het verwerven van technieken is niet los te zien van de persoonlijke creatie; verworven technieken laten kleuters toe zich beter uit te drukken via woord, beeld en beweging. Leeruitstappen en thema's die in de kunstzinnige sfeer liggen vormen eerder een particularisme dan een verworven werkvorm. Een kunstkoffer nodigt uit tot experimenteren.

- De evaluatie van de kindrealisaties gebeurt overwegend mondeling: een waarderingsronde, een toonmoment, toelichten door de betrokken kleuter, etaleren op de thematafel, in de klas en in de gang.
- De leerkrachten geven aan dat er voldoende materialen aanwezig zijn of kunnen aangevraagd worden om de verwachtingen van het leerplan te realiseren.

4.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- Voor een deskundige aanpak en om tegemoet te komen aan de beleidsverwachtingen, werken de leerkrachten in de lagere school met een onderwijsleerpakket dat afgestemd is op het netgebonden leerplan. De leraren hebben de inhoud gecheckt aan het leerplan en een aantal aanpassingen doorgevoerd: toevoeging van eigen lessen, meer gespreide herhalings- en toetsmomenten.
- De resultaten van de toetsen, gelinkt aan de methode, stemmen overeen met de verwachtingen van de leerkrachten. Leerkrachten voorzien ook zelf aangemaakte toetsen.
- Afhankelijk van de individuele leerkracht worden de resultaten van gestandaardiseerde tests die periodiek worden afgenomen voor enkele leerdomeinen waaronder wiskunde, al dan niet grondig geanalyseerd om op basis daarvan een individueel traject op te zetten. Dat is momenteel nog geen schoolaangelegenheid. Tijdens het (vóór)MDO komen opmerkelijke resultaten ter sprake.
- Aan de interdiocesane proeven voor het vierde en voor het zesde leerjaar wordt deelgenomen. Voor het vierde leerjaar liggen de resultaten met de corresponderende referentiegroep rond het landelijk gemiddelde. Een grondige analyse bleef vooralsnog uit. Voor het zesde leerjaar lagen de resultaten het voorbije schooljaar eveneens rond het Vlaamse gemiddelde behalve voor meten en meetkunde (vormleer) waarvoor ze lager scoorden. De leerkracht verantwoordt dat vanuit meerdere situationele factoren. Ze neemt zich voor daaraan vanaf nu grondig werk te maken en dit bespreekbaar te stellen voor alle teamleden. Recent was wiskunde geen prioriteit of werd geen nascholing gevolgd rond wiskundige aspecten.
- Slechts enkele leerkrachten werken op basis van een foutenfrequentie en -analyse als uitgangspunt voor een doordachte remediëringsaanpak. Goede praktijkvoorbeelden van individuele leerkrachten i.v.m. kwalitatieve en kwantitatieve analyse en dito remediëring (bv. via sticordimaatregelen) kunnen opgetild worden op teamniveau.
- Uit de bijgewoonde lessen blijkt overwegend aandacht voor diverse werkvormen, waarbij partnerwerk, vergelijken van oplossingswijzen en open vraagstelling aan de orde zijn.
- De school beschikt over referentiematen voor metend rekenen die soms schooleigen gegevens bevatten. Er liggen eveneens afspraken vast i.v.m. het verwoorden en het noteren van het cijferalgoritme en er zijn enkele minimale afspraken rond de overige wiskundedomeinen.
- Om de leerplandoelen (en dus de eindtermen) te realiseren, beschikt de school over voldoende ondersteunend materiaal vanuit de handel of zelf aangemaakt. Meetapparatuur, zakrekenmachine, geodriehoek, passer e.a. worden door de school aangeboden.

4.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Vaststellingen

- Onder meer als gevolg van een aanbeveling uit het vorig schooldoorlichtingsverslag is een bewakingsstrategie opgestart ten aanzien van muzische vorming. Uit de klaswerking blijkt dat alle leerkrachten hun aanbod afstemmen uit de (21) algemene doelen waarbij gefocust wordt op de twee pijlers: beschouwen en creëren.
- De leerkrachten stemmen hun muzische activiteiten af *-waar het kan-* op de thema's van wereldoriëntatie zodat we van een zekere (impliciete) jaarplanning kunnen gewagen voor het verwerven van technieken en voor het uiten van expressievormen.
- Teamleden beschikken over een olijsting van mogelijke activiteiten om elk van de vijf domeinen binnen het leerplan op een evenwichtig gespreide manier aan bod te laten komen. Bij de dagplanning wordt bij de concrete activiteiten verwezen naar de algemene doelen. Sommige teamleden noteren ook leerplan- en/of persoonlijke doelen. Van een sluitend harmonisch evenwicht conform de leerplandoelen, kan nog geen sprake zijn.
- Een inventaris van aanwezige materialen, zowel kosteloze als uit de handel, is niet aanwezig maar leerkrachten verwoorden een zicht te hebben op de ondersteunende gebruiks- en verbruiksmaterialen.
- Gezien de meeste leerkrachten hun muzische activiteiten (grotendeels) op vrijdagnamiddag leggen, gebeurt het wel eens dat die lessen om een of andere reden wegvallen waardoor het netgebonden gemiddelde van 3 à 4,5 lestijden per week moeilijk gehaald wordt of in elk geval het minimum benadert.
- Momenteel hanteert men in de lagere afdeling een proefmethode. Leerkrachten laten er zich vrij positief over uit, maar de methode zal -na validering- wellicht afgevoerd worden, onder meer omwille van financiële redenen.
- Net zoals in de kleuterafdeling, is ook in het lager onderwijs het stappenplan uitgezet gespreid over vijf schooljaar (wat wel ruim bemeten is) voor een integrale integratie van muzische vorming.
- In het verleden werd teamgerichte nascholing georganiseerd tijdens een pedagogisch-didactische studiedag, aangevuld met persoonlijke initiatieven van enkele leerkrachten. Sommige leerkrachten reiken ook voorbeelden aan van creatieve vormgeving via digitale apparatuur.
- Met aspecten van output heeft het schoolteam het moeilijk, er zijn immers geen criteria voorhanden van externe instanties en de netgebonden leerplannen zijn nog onvoldoende geïmplementeerd. Uit het nascholingsplan blijkt dat teamleden werden geïnformeerd over visie en uitgangspunten van het leerplan en sommige onderwijsgevenden verdiepten zich daarin verder.
- Op de evaluatie van de muzische aspecten hebben de teamleden nog minder zich en is vooral gericht op de schoolrapporten. Daar wordt de muzische vorming immers gerapporteerd op (tien) punten. In welke mate hierbij een gelijkgerichte visie heerst op verhouding tussen de creatieve waarde en de persoonlijke expressie, de uiting van individuele emoties, de originaliteit, aanleg en inzet om de eigen gevoelens weer te geven is niet duidelijk. Leerkrachten reiken voorbeelden aan van toonmomenten, verbaal uiten van streefdoelen en gevoelens en... punten.

4.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Vaststellingen

- De school beschikt over een leerlijn 'leren leren' die is opgesteld op basis van de structuur uit de eindtermen. Voor elk van de zowat 35 aspecten (voorbeelden bij de eindtermen) is geïnventariseerd wat daar rond gebeurt van leerjaar 1 tot 6. We stellen vast dat deze opsomming nog geen onderwerp was van overleg voor gelijkgerichte en graduele afstemming op elkaar evenals voor interne deskundigheidsbevordering.
- Een visietekst is uitgeschreven waarbij de zelfsturing en de transfer naar breed toepasbare situaties toenemende aandacht krijgt doorheen de leerjaren. De noodzaak voor levenslang leren wordt beklemtoond en vertaalt zich ook in het aanwezige nascholingsplan. De noodzakelijke integratie van het leren leren in het onderwijsaanbod wordt geduïd.
- Aspecten van leerhoudingen worden een tweetal keer per schooljaar geobserveerd en kunnen een aandachtspunt betekenen bij het erop volgend MDO.
- Om het leren leren te activeren en te verwerven neemt het huiswerkbeleid een sleutelpositie in. Tips voor leerlingen en ouders worden kenbaar gemaakt en toegelicht. Uit de oplistijng van de huistaken (taken) leiden we af dat de duurtijd en aantal dagen doorheen de lagere school vastliggen. De aard van de taken en de afspraken daaromtrent wordt uitvoerig beschreven. Hetzelfde concept werd gehanteerd voor een leerlijn 'lessen leren' vanaf het derde tot het zesde leerjaar.
- Los daarvan kunnen de onderwijsgegenden voorbeelden aanreiken van elementen van leren leren in hun dagelijkse praktijk: schema's aanvullen, kernwoorden markeren, studiewijzers hanteren.
- Het werken met heuristieken en vooral algoritmen zien we in elke klas geafficheerd aan de wand, inzonderheid voor de leergebieden Nederlands en wiskunde. De leraren reiken voorbeelden aan van een gevarieerde benadering tijdens lessen wereldoriëntatie: open vraagstelling, raadplegen van manuele bronnen, opzoeken van digitale informatie. Voor de halfjaarlijkse toetsen wordt een werkplanning in de bovenbouwklassen aangeboden. De schoolagenda van de kinderen wordt bij sommige leerkrachten doordacht gebruikt voor een functionele, planmatige aanpak van de huistaken. Hier blijven nog kansen onbenut.
- De teamleden hebben zich laten informeren over aard, doel en bereik van leren leren. Daarnaast beschikken sommige klastitularissen over visueel materiaal (uit de handel) om het leerproces te ondersteunen en het probleemoplossend denken te sturen. Professionele naslagwerken om het leren leren een brede invulling te geven, treffen we minder aan. Werkdocumenten voor de kinderen om op basis van occasionele en intentionele momenten en activiteiten, evenals voor de bewustwording van het eigen leergedrag en zelfsturing, worden weinig gehanteerd.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Vaststellingen

- In het schooleigen pedagogische project lezen we de gezamenlijk na te streven lange termijndoelen. In het schoolwerkplan bevindt zich een geactualiseerde visietekst op zorg. Deze geeft meer de concrete werking aan voor het huidige schooljaar.
- De school beschikt over een leerlingvolgsysteem voor het kleuter- en voor het lager onderwijs. Het is vrij recent ontstaan als gevolg van de overbelasting en tijdsinvestering van het vorig gehanteerde concept. Voor de peuters is een aangepaste observatielijst aangemaakt. In het kleuteronderwijs gaat het om een open registratiedocument dat bij het einde van het schooljaar wordt aangevuld. De evolutie van de diverse persoonlijkheidsaspecten van de kleuter is niet meteen of eerder fragmentarisch afleesbaar. In het lager onderwijs wordt een kindvolgfiche gehanteerd waarbij hoofdzakelijk cognitieve gegevens worden geregistreerd.
- Voor een ononderbroken ontwikkeling en dito leerbegeleiding zijn in beide niveaus leerlijnen uitgewerkt, die verder kunnen aangevuld worden. Tevens worden niveau-overschrijdende initiatieven genomen tussen kleuter- en lager en tussen het lager en secundair onderwijs. Leerkrachten relateren de opvoedings- en leerinhouden onder meer aan de leerplannen die borg staan voor een brede, harmonische kindontplooiing. Dat werk is niet af en in de kleuterafdeling kan een evenwichtig aanbod nog verfijnd worden via een meer gestructureerde themaplanning (brainstorm). In de lagere afdeling kunnen plaatselijke gegevens aangewend als leer- en oefenmateriaal.
- Tijdens de bijgewoonde activiteiten konden we vaststellen dat goed liggende relaties tussen de kinderen onderling en tussen de kinderen en de leerkracht, de voedingsbodem betekenen voor een stimulerend leerklimaat.
- Voor een geïndividualiseerde aanpak wordt in de kleuterafdeling gestart met contractwerk dat zijn vervolg kent in de lagere afdeling onder meer via zelfstandig werk bijvoorbeeld onder de vorm van gedifferentieerde uitlooptaken. Structurele voorzieningen treffen we aan onder de vorm van binnenklasdifferentiatie, niveau- en tandemlezen, sticordimaatregelen.
- Uit planningsdocumenten in het kleuteronderwijs en gehanteerde werk- en organisatievormen in het lager onderwijs leiden we af dat het functioneel tijdgebruik in een aantal gevallen nog kan opgevoerd worden.

- De klasinrichting is overwegend goed gestructureerd en doordacht uitgebouwd al kunnen sommige kleuterklassen nog iets kindvriendelijk aangekleed worden. Ondanks de financiële beperkingen laten teamleden zich overwegend positief uit over de financiële middelen die worden vrijgemaakt voor de aanschaf van ondersteunend didactisch materiaal.
- Om kort op de bal te spelen noteren enkele leerkrachten zorgbrede kanttekeningen in hun klasboek. Wat de invulling van deze korte termijnplanning betreft, bemerken we opmerkelijke verschillen, overwegend tussen het kleuter- en het lager onderwijs. De invulling fluctueert van een klasboek eerder als verantwoordingsdocument tot een spiegel van het onderwijsaanbod met concreet operationele en zelf geformuleerde doelen. Voor het kleuteronderwijs ligt hier nog werk op de plank.
- Een effectieve eerstelijnszorg die van de klastitularissen verwacht wordt, kunnen de onderwijsgegenden staven aan de hand van voorbeelden. Diagnostisch observeren voor kinderen die dreigen uit de boot te vallen en het werken met remediërende zorgfiches die tegemoet komen aan onderliggende deelvaardigheden, is echter geen ingeburgerde werkwijze in het kleuteronderwijs. In het lager onderwijs kan men zich hiervoor deels beroepen op de gehanteerde onderwijsleerpakketten welke voorzien in een aangepast aanbod voor kinderen bij wie de ontwikkeling anders verloopt dan verwacht. Leerkrachten verwoorden ook zorgbrede initiatieven die de leerlingen ten goede komen.
- Er is een structuur ontworpen om het multidisciplinair overleg (MDO) functioneel te laten verlopen naar rata van drie beurten per schooljaar. Naargelang de noden wordt het CLB uitgenodigd als dat blijkt uit een voorafgaand MDO.
- Het aantal zittenblijvers is beperkt en is in voorkomend geval te situeren in de onderbouwklassen van de lagere school. De voorbije schooljaren ontvingen alle leerlingen het getuigschrift basisonderwijs.
- Tevredenheidsonderzoeken bij ouders, leerkrachten en kinderen (leerlingenraad) versterken de teamleden in hun werking. Aan enkele materiële tekorten wordt op middellange of op korte termijn verholpen, bijvoorbeeld de speelplaatswerking.
- De zorglestijden kunnen flexibel aangewend worden, maar uit de huidige werking blijkt dat deze overwegend worden aangewend om klasgroepen op te splitsen. Is de werking niet echt conform de eigenlijke bedoeling, de school kan de aanwending ervan verantwoorden vanuit een doorgedreven leerbegeleiding met meer participatiekansen door de kinderen. De extra-lestijden worden overwegend aangewend op kindniveau, minder of niet op leerkrachten- en schoolniveau.
- De GOK-lestijden zijn overwegend geïntegreerd in de reguliere klaswerking. De voorschriften i.v.m. met beginsituatieanalyse, zelfanalyse, keuze van de pijlers, het actieplan over drie jaar,... zijn nageleefd.
- Voor een paar kinderen met specifieke pathologieën worden externe hulpverleners ingeschakeld. Leerkrachten laten zich positief uit over vlotte contacten en de cumulatieve samenwerking, zo ook met het CLB.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

5.7.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Met de frequente en veelzijdige rapportering van school- en kindgegevens, wordt een vlotte communicatie en laagdrempeligheid bij de diverse actoren, inzonderheid de ouders, beoogd.
- Behalve de schoolpoortcontacten zijn er een opendeurdag eind augustus, een jaarlijkse infoavond en een drietal individuele oudercontacten. Schriftelijke informatie wordt verstrekt via de nieuwsbrieven, de activiteitenkalender en via elektronische weg, o.m. via de website of weblog bijvoorbeeld tijdens de meerdaagse extra murosactiviteiten. Op de overgangen naar een volgende niveau worden kinderen en ouders expliciet voorbereid en geïnformeerd.
- Om zicht te houden op de klaswerking en de ontwikkeling die kinderen er doormaken, worden de knutselwerkjes van de kleuters meegegeven middels de knutseltas en de klasactiviteiten worden aan het einde van elk thema schriftelijk bezorgd. Daarnaast zijn er ook de verjaardagsmap, het puzzeldiploma, het kindje van de dag,... die alle tot doel hebben de betrokkenheid van de ouders bij het schoolgebeuren te bestendigen en op te voeren. In het lager onderwijs krijgen ouders inzage in de vorderingen van hun kind(eren) via de schoolagenda en de toetsenmap.
- In de kleuterafdeling worden wel eens "diploma's" uitgereikt voor deelaspecten. Er is geen schriftelijke informatie voorzien aan het einde van de kleuterloopbaan. De schoolrapporten in de lagere afdeling geven de evolutie weer van elk kind op korte en op langere termijn. De formatieve evaluatie krijgen kinderen zowat om de anderhalve maand, tweemaal per jaar gaat het om een summatieve rapportering op basis van halfjaarlijkse toetsen.
- De schoolrapporten worden digitaal aangemaakt aan de hand van een programma uit de handel. Het gaat om een extreem puntenrapport waarbij behalve cognitieve aspecten ook de sociale, muzische en leergebiedoverschrijdende componenten gequoteerd worden met een puntenschaal. Dit kan een mogelijke verklaring betekenen voor de vaststelling dat leerlingen in het eerste jaar van het secundair onderwijs gemiddeld tussen de 5 à 10 % dalen in vergelijking met het laatste jaar van het basisonderwijs.
- Aan de hand van codes kunnen ouders van risicokinderen aflezen of de behaalde punten op het rapport al dan niet zelfstandig of met ondersteuning zijn behaald.
- De leergebiedoverschrijdende aspecten 'sociale vaardigheden' en 'leren leren' worden eerder summier geregistreerd in de schoolrapporten. Er zijn elementen van de axenroos opgenomen. Over ict wordt zelden of niet gerapporteerd. Er is gespreide aandacht voor de verschillende domeinen binnen elk leergebied. De relatie tussen aanleg en inzet is niet afleesbaar. Voor het eerste leerjaar is geen geëigende rapportering voorzien wat de validiteit en betrouwbaarheid van de informatie vaak vertekent. Het rapport is niet interactief. Er wordt bij elke rapportering ruimschoots bijkomende kindspecifieke informatie uitgeschreven en dat vanuit een positieve grondhouding. Er is een halfjaarlijks rapport in gebruik voor lichamelijke opvoeding met inbegrip van zwemmen. Ook hier worden motorische competenties samen met aspecten van sociale vaardigheden en sportgedrag gequoteerd met een intervalschaal. De punten worden samengeteld voor een eindpercentage.
- Het team is zich bewust van een aantal knelpunten bij de registratie van de rapporten en wil zich informeren over een zinvolle en meer valide rapportering. Op niveau van de scholengemeenschap leven initiatieven voor intervisie tussen de betrokken scholen om de rapporten naar haalbaarheid en representativiteit aan te passen.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directie wordt door de teamleden gewaardeerd om haar humane omgang, haar luisterbereidheid en toegankelijkheid. Inzonderheid haar administratieve en organisatorische aanpak ervaren de leerkrachten als een sterk ondersteunende factor. Haar dienst- en hulpvaardigheid beperkt zich niet tot hand- en spandiensten maar richt zich evenzeer naar logistieke en financiële ondersteuning, dat laatste binnen de budgettaire draagkracht van de school (materiaal, nascholing). Voor diverse schoolaangelegenheid kan ze een beroep doen op de teamleden. Gezien de kleinschaligheid van de school is de organisatie van werkgroepen of een ondersteunend netwerk weinig functioneel en zinvol.
- Zelf typeert de directie haar leidinggevende rol als ondersteunend en bevestigend waar het kan, vanuit een kritische houding ten aanzien van de streefdoelen zoals vervat in het opvoedingsproject van de school. Ze wenst iedereen te betrekken bij de schoolontwikkeling en houdt zicht op de schoolwerking via gesprekken, klasbezoeken en (in)formele contacten. Een coherente visie en aanpak ten aanzien van de opvoedings- en onderwijstaak is het streefdoel.
- Om zicht te houden op de klaswerking organiseert ze jaarlijks enkele klasbezoeken. Ze noteert haar vaststellingen aan de hand van een open en een gesloten registratiesysteem. Daarnaast zijn er frequente klasbezoeken als kort inkijkmoment. Ze poogt via positieve feedback de medewerkers te motiveren, aandachtspunten worden op een assertieve manier geformuleerd. Van functionerings- en enkele opvolgingsgesprekken is een schriftelijke neerslag voorhanden.
- Gezien de kleinschaligheid van de school is de betrokkenheid van elk teamlid bij de hele schoolwerking een noodzaak. Ze weet de onderwijsgegenden te enthousiasmeren voor een gedeelde verantwoordelijkheid door o.m. de specifieke expertise die bij elke medewerker aanwezig is, aan te spreken.
- De teamleden laten zich positief uit over de relationele sfeer die heerst met de diverse actoren als er zijn de directie, de kinderen en de leerkrachten. Bewust kiezen de medewerkers voor een collegialiteit boven amicale relaties.
- De personeelsvergaderingen worden ervaren als een open dialoog waarbij democratische omgang en besluitvorming voorop staan. Leerkrachten ervaren deze bijeenkomsten als momenten van reflectie en intervisie inzake permanente deskundigheidsbevordering. Uit de verslaglegging blijkt dat telkens aspecten van pedagogisch-didactische aard gericht aan de orde zijn.
- Kwaliteitszorg op schoolniveau moge verder blijken uit de resultaten van tevredenheidsonderzoeken, uit visie- en actieplannen, de nascholingscultuur. Aspecten van zelfevaluatie via outputgegevens kunnen dit proces nog opvoeren.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de afstemming op de leerplannen van wiskundige initiatie in het kleuter- en wiskunde in het lager onderwijs
- de formele afspraken -met tijdspad- om in beide niveaus het leerplan muzische vorming als referentiekader te implementeren. Dit proces is inmiddels opgestart
- de basis voor een volwaardige leerlijn 'leren leren'

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de realisatie van de aandachtspunten uit het vorig doorlichtingsverslag
- de kanttekeningen in het klasboek bij sommige leerkrachten, om op korte termijn te voorkomen dat leerlingen achterop geraken

Wat betreft het algemeen beleid:

- de collegiale sfeer en de bereidheid tot samenwerking bij alle teamleden
- de democratische besluitvorming bij diverse schoolaangelegenheden
- de waardering die de directie geniet als bezieler van de schoolontwikkeling

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- het implementatieritme van de leerplannen opdrijven met aandacht voor alle componenten
- het efficiënt tijdgebruik in de dagplanning en in de klaswerking opvoeren in de kleuterafdeling
- de opgelegde tijdbesteding voor muzische vorming in de lagere afdeling bewaken

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de beperkte budgettaire draagkracht van de school
- de aanwending van de zorg- en GOKuren afwegen tegen het optimaal effect
- leereffecten op korte en lange termijn analyseren, communiceren en bijsturen waar nodig, inzonderheid in de lagere afdeling
- een kindvolgsysteem hanteren waarop de evolutie van alle persoonlijkheidsaspecten van het kind afleesbaar is
- de schoolrapporten in de lagere afdeling herwerken tot een haalbaar en zinvol registratiedocument voor de leef- en leervorderingen
- van de klasboeken in de kleuterafdeling een nuttiger werkinstrument maken

Wat betreft het algemeen beleid:

- nihil

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring:

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Marc Boone

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: